

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

Nr. 589/IJ/351/DIJ/145/DIP/2015

R A P O R T

cuprinzând soluția propusă Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la cererea de apărare a independenței, imparțialității și a reputației profesionale a unor magistrați și a sistemului judiciar

1. Data și modalitatea de sesizare. La data de 2 februarie 2015, a fost înregistrată la Inspekția Judiciară solicitarea nr. 2675/2 februarie 2015 a Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii de apărare a independenței, imparțialității și a reputației profesionale a unor magistrați și a sistemului judiciar în ansamblul său, cerere care a fost înregistrată la Inspekția Judiciară la ambele direcții respectiv la Direcția de Inspekție Judiciară pentru Judecători și Direcția de Inspekție Judiciară pentru Procurori.

Sesizarea a fost formulată de către Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, în temeiul dispozițiilor Hotărârii nr. 259/2013 a Consiliului Superior al Magistraturii, prin care s-a recunoscut dreptul Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii de a sesiza Inspekția Judiciară cu cereri având un asemenea obiect și este întemeiată pe dispozițiile art. 30 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2. Aspectele sesizate. În actul de sesizare, s-a arătat că domnul Kelemen Hunor, președintele Uniunii Democrate a Maghiarilor din România (U.D.M.R.), într-o întrunire publică, ocazionată de aniversarea a 25 de ani de la crearea U.D.M.R., a făcut referire la un dosar penal în care a fost condamnat și fostul ministru Nagz Zsolt, afirmând că: „*acesta a fost nedreptățit și a fost sancționat... Trebuie să fie foarte clar, cazul lui nu este caz de corupție. Nu există nicio dovadă împotriva lui (...)*”.

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

Ca urmare a acestor afirmații publice, s-a solicitat Inspekției Judiciare, în temeiul art. 30 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să efectueze verificările necesare pentru a stabili dacă și în ce măsură a fost adusă atingere independenței și imparțialității magistraților implicați în activitatea de soluționare a dosarului menționat, precum și dacă a fost adusă atingere independenței sistemului judiciar în ansamblul său.

3. Conținutul verificărilor efectuate. La soluționarea lucrării au fost avute în vedere date și informații relevante (rechizitoriul .../D/P/2007 din 27 martie 2009 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism fișa dosarului, documentul denumit detalii dosar etc.) extrase din sistemul electronic Ecris privitoare la cauza penală nr. .../1/2014, aflată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care Completul de 5 Judecători s-a pronunțat definitiv în apel; date și informații privind dosarul nr. .../1/2009 și respectiv dosarul .../1/2013, în care au fost pronunțate de Secția penală a instanței supreme sentințele privind cauzele apelate în fond; o copie (în format electronic) de pe sentința penală nr. .../3 decembrie 2013, pronunțată în dosarul nr. .../1/2009, precum și o copie de pe sentința penală nr. .../3 decembrie 2013, din dosarul nr./1/2013.

Odată cu sesizarea a fost transmis și un document cu un transcript al informațiilor vehiculate în spațiul public, reprezentând un articol de ziar, cu titlul „*Kelemen Hunor despre condamnarea lui Nagy Zsolt: A fost nedreptățit, cazul lui nu este de corupție*”.

Au fost identificate și alte articole de presă care au mediatizat evenimentul în discuție și, implicit, afirmațiile făcute la adresa sistemului judiciar.

Au fost analizate și lucrările anterioare aflate pe rolul Inspekției Judiciare, dar, după studierea acestora, s-a constatat că acestea nu prezintă relevanță, neavând legătură cu lucrarea de față (fiind atașate date statistice despre acestea). Nu au fost identificate (potrivit referatului atașat la dosar) în evidențele statistice nici alte date ori informații de interes aflate în legătură cu cauza penală la care se face referire (petiții, sesizări sau reclamații ale persoanei inculpate la care se referă afirmațiile publice).

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

Cu ocazia verificărilor, s-a solicitat la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție să se comunice, dacă, în raport de afirmațiile formulate public de către domnul Kelemen Hunor, președintele U.D.M.R., expuse în sesizare, vreunul dintre magistrații vizați dorește să formuleze cerere de apărare a independenței și imparțialității sau reputației profesionale. Punctul de vedere al Secției penale din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost înaintat cu adresa nr. .../6 februarie 2015 .

Verificările au fost finalizate la data de 12 februarie 2015.

4. Prezentarea situației de fapt și argumentarea soluției propuse Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, având în vedere rezultatul verificărilor și dispozițiile legale incidente în cauză

4.1. Situația de fapt:

4.1.1. Procesul penal. Prin rechizitoriul nr.../D/P/2007 din 27 martie 2009, întocmit de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infraționiilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Centrală a fost pusă în mișcare acțiunea penală și au fost trimise în judecată mai multe persoane în calitate de inculpați, printre care și numitul Nagy Zsolt, pentru infraționiile de aderare și de sprijinire a unui grup infracțional organizat cu caracter transnațional, prev. de art. 7 alin. 1 din Legea nr. 39/2003, cu referire la art. 2, lit. a, lit. b pct. 8, 15, 18 și lit. c din aceeași lege.

Prin același act de inculpare, procurorii au solicitat reunirea cauzei (nr.../D/P/2007) cu dosarele penale aflate pe rolul Curții de Apel București, instanță sesizată cu rechizitoriul nr.../D/P/2006/17 aprilie 2007 și, respectiv, nr.../D/P/2007/7 septembrie 2007.

Actul de sesizare a instanței este unul amplu, structurat în părți, capitole, secțiuni, subsecțiuni (rechizitoriul întinzându-se pe 539 de pagini).

Cauza cunoscută opiniei publice ca fiind cea a „privatizărilor strategice”, conexată la rândul ei cu cea denumită îndeobște „spionaj și trădare la nivel înalt”, s-a aflat pe rolul Secției penale a instanței supreme, Înalta Curte de Casație și Justiție, sub forma dosarului penal nr. .../1/2009.

Complexitatea excepțională a acestei cauze poate fi relevată prin numărul dosarelor componente, numai cele de urmărire penală însumând în jur de 300 de volume, și al persoanelor implicate în procedurile judiciare, la care se adaugă

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

dificultatea stabilirii situației de fapt și de drept, modul dificil de gestionare a unui asemenea dosar, implicațiile speței etc.

La data de 3 decembrie 2013, în dosarul penal .../1/2009, completul de judecată a pronunțat sentința penală nr. ..., fiind important de menționat că în aceeași zi s-a pronunțat și sentința penală nr. ..., în dosarul nr. .../1/2013, prin care un inculpat a fost trimis în judecată pentru spionaj economic etc. (dintr-o cauză disjunctă anterior, dar care avea să fie reunită în calea de atac la Completul de 5 Judecători).

Sentințele penale menționate sunt motivate în mod laborios, structurat și detaliat în peste 1000 de pagini.

În prima dintre ele, în special, sunt prezentate aspecte referitoare la situația juridică a inculpatului Nagy Zsolt, fost ministru în Guvernul României.

Instanța a arătat că din materialul probatoriu administrat în cauză a reieșit că activitatea ilicită a inculpatului Nagy Zsolt a parcurs anumite etape, fiind prezentată în amănunt această activitate etc.

În rezumat, instanța reține (fiind prezentate apoi în detaliu) că „Se va demonstra că probele cauzei - rapoarte de supraveghere operativă realizate de organele răspunzătoare cu aplicarea legii în domeniul siguranței naționale, notele de redare a convorbirilor telefonice, declarațiile inculpaților, martorilor - scot în evidență acceptarea de către inculpatul Nagy Zsolt a anturajului membrilor grupului infracțional extern și implicit abordarea și rezolvarea, printre altele, a problemelor ce se circumscriau obiectivelor ilicite vizate de grup” sau că „ (...) în mod substanțial activitatea ilicită desfășurată de inculpatul Nagy Zsolt este redată prin convorbirile telefonice purtate de acesta cu coinculpați ai cauzei, ori de coinculpați cu alte persoane context în care se fac numeroase referiri la persoana ministrului”.

În lumina probelor expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție a considerat nefondate apărările formulate de inculpat, apreciind că acestea nu au relevanță, în raport cu acuzația adusă, care este aceea de aderare și de sprijinire a unui grup infracțional organizat cu caracter transnațional.

Constatând așadar activitatea ilicită a inculpatului Nagy Zsolt, în latura sa obiectivă, precum și poziția subiectivă cerută de lege, factorii intelectivi și volitivi caracteristici intenției calificate directe, Înalta Curte de Casație și Justiție

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

a apreciat ca îndeplinite cerințele legale în vederea tragerii la răspundere penală a inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii prev. și ped. de art.7 alin.1 din Legea nr.39/2003.

Pentru aceste motive, în temeiul disp. art.7 alin.1 din Legea nr.39/2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, instanța l-a condamnat pe inculpatul Nagy Zsolt la pedeapsa principală de 5 ani de închisoare ș.a., pentru săvârșirea infracțiunii de aderare și sprijinire a unui grup infracțional organizat cu caracter transnațional.

Împotriva sentințelor pronunțate în prima instanță, au fost formulate căi de atac la Completul de 5 Judecători, care, prin decizia penală definitivă nr. ... din 27 ianuarie 2015, a admis apelurile declarate, inclusiv cel declarat de inculpatul Nagy Zsolt, au fost desființate în parte ambele hotărâri și rejudecând, în baza disp. art.367 alin.1 din Codul penal, cu aplicarea art.5 alin.1 din Codul penal condamnă, printre altele, pe inculpatul Nagy Zsolt la 4 ani închisoare ș.a. pentru săvârșirea infracțiunilor reținute în sarcina sa.

4.1.2. Afirmările publice ale domnului Kelemen Hunor. Potrivit unor articole de presă, domnul Kelemen Hunor, președintele Uniunii Democrate a Maghiarilor din România, a participat sâmbătă, 31 ianuarie 2015, la un eveniment organizat la Cluj-Napoca, cu ocazia împlinirii a 25 de ani de la crearea U.D.M.R. și, în discursul domniei sale a făcut referire la soluția de condamnare pronunțată de instanța supremă, Înalta Curte de Casație și Justiție.

Astfel, prin intermediul unei surse jurnalistice (Realitatea.net), s-a făcut cunoscut opiniei publice că domnul Kelemen Hunor a declarat că: *« „Mai există cazul lui Nagy Zsolt, care a fost nedreptățit și condamnat la închisoare. Libertatea înseamnă altceva pentru Nagy Zsolt. Trebuie să fie un lucru foarte clar, cazul lui nu este un caz de corupție, nu există nicio dovadă împotriva sa, nu s-a privatizat nicio firmă de stat pe vremea lui. Din stenogramele înregistrate cu ocazia convorbirilor purtate de alte persoane s-au tras concluzii cu privire la cazul lui și în baza acelor stenograme a fost condamnat Nagy Zsolt. El are nevoie de sprijinul nostru, de solidaritatea noastră. Cu siguranță nu va renunța la lupta pentru adevăr, nici noi nu trebuie să renunțăm la lupta pentru adevăr”*, a spus Kelemen. »

Și un alt mijloc de comunicare în masă (Agerpres) a difuzat o știre al cărei conținut este cvasiasemănător: *« „Nagy Zsolt, care a fost nedreptățit și a fost*

Inspekția Judiciară

sanționat, a fost condamnat la închisoare. Deci există foarte multe provocări. Și niciodată să nu credeți că cineva va termina treaba în locul nostru. Permiteți-mi să fac aici referire și la Nagy Zsolt. Libertatea înseamnă altceva pentru Nagy Zsolt de săptămâna trecută. Trebuie să fie foarte clar, cazul lui nu este un caz de corupție. Nu există nicio dovadă împotriva lui, nu s-a privatizat nicio companie de stat pe vremea lui. Din stenogramele înregistrate cu ocazia convorbirilor purtate de alte persoane s-au tras concluzii cu privire la cazul lui și în baza acelor stenograme a fost condamnat Nagy Zsolt. El are nevoie de sprijinul nostru și de solidaritatea noastră”, a afirmat Kelemen Hunor. ».

De asemenea, pe Hotnews a apărut informația în mod identic (preluând de altfel și indicând sursa Agerpres): «„Nagy Zsolt, care a fost nedreptățit și a fost sancționat, a fost condamnat la închisoare. Deci există foarte multe provocări. Și niciodată să nu credeți că cineva va termina treaba în locul nostru. Permiteți-mi să fac aici referire și la Nagy Zsolt. Libertatea înseamnă altceva pentru Nagy Zsolt de săptămâna trecută. Trebuie să fie foarte clar, cazul lui nu este un caz de corupție. Nu există nicio dovadă împotriva lui, nu s-a privatizat nicio companie de stat pe vremea lui. Din stenogramele înregistrate cu ocazia convorbirilor purtate de alte persoane s-au tras concluzii cu privire la cazul lui și în baza acelor stenograme a fost condamnat Nagy Zsolt. El are nevoie de sprijinul nostru și de solidaritatea noastră”, a afirmat Kelemen Hunor. ».

4.2. Argumentarea soluției propuse Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, având în vedere rezultatul verificărilor și dispozițiile legale incidente în speță

4.2.1. Aspectele legale procedurale privind soluționarea unei cereri de apărare a independenței, a imparțialității și a reputației profesionale:

În conformitate cu art. 133 alin.1 din *Constituția României* și art. 1 alin. 1 din *Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii*, Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției.

În acord cu aceste dispoziții cu caracter de principiu, Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a se sesiza și din oficiu pentru a apăra judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor (art. 30 alin.1 din lege). Consiliul Superior al Magistraturii, după caz, poate dispune verificarea aspectelor semnalate, publicarea rezultatelor acestora, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii (art. 30 alin.2 din lege).

Conform art. 75 din *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, Consiliul Superior al Magistraturii are dreptul și obligația de a apăra judecătoria și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea. Consiliul Superior al Magistraturii dispune măsurile necesare, conform legii.

Hotărârea nr.326/2005 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii prevede la art. 4: Consiliul apără judecătoria și procurorii împotriva oricărui act de natură să aducă atingere independenței sau imparțialității acestora în îndeplinirea justiției ori să creeze suspiciuni cu privire la acestea precum și să apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor, iar la art. 15 (referitor la atribuțiile Consiliului) prevede: Consiliul are dreptul și obligația să apere independența, imparțialitatea și reputația profesională a judecătorilor și procurorilor. Verificarea aspectelor semnalate se efectuează prin intermediul Inspekției judiciare.

Legea nr. 317/2004 stipulează că inspectorii judiciari au ca atribuții, printre altele, și pe aceea de efectua verificări dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii pentru soluționarea cererilor privind apărarea reputației profesionale și a independenței judecătorilor; totodată, inspectorii judiciari prezintă Plenului raportul cuprinzând rezultatul verificărilor (art. 74, lit.g).

În sfârșit, art. 53 și urm. din *Hotărârea nr. 1027/2012 a Consiliului Superior al Magistraturii pentru aprobarea Regulamentului privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară* stabilește procedura de efectuare a verificărilor pentru soluționarea sesizărilor cu privire la independența și imparțialitatea judecătorilor și procurorilor și a cererilor privind apărarea reputației profesionale și a independenței acestora.

4.2.2. Aspecte de drept material, substanțial privind independența și imparțialitatea magistraților. Reglementări și jurisprudență interne și internaționale:

7

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspectia Judiciară

Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite de art. 124 alin. 3 din Constituția României, art. 3 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și de art. 3 alin. 2 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. 3 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, judecătorii sunt independenți, se supun numai legii și trebuie să fie imparțiali.

Conform art. 3 alin. 1 din același act normativ, procurorii se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii.

Alineatul următor stabilește că orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoare să respecte independența judecătorilor.

În Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară este stabilit, la art. 16, că hotărârile judecătorești trebuie respectate și duse la îndeplinire în condițiile legii, precum și că hotărârile judecătorești pot fi desființate sau modificate numai în căile de atac prevăzute de lege și exercitate conform dispozițiilor legale.

Numeroase referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale:

- *Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în 1985, confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite*, precizează, la art. 1, că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”. În cadrul aceluiași principii, la art. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

- *Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților, adoptată la Congresul al VIII-lea al Organizației Națiunilor Unite* stipulează la pct. 4 că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

- *Recomandarea (94)12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, adoptată la 13*

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

octombrie 1994, dorind să promoveze independența sistemului judiciar, a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu.

Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, a promova și a proteja independența judecătorilor.

Documentul prevede că sensul de „independență a judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime.

- În conformitate cu *Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile*, scopul independenței, astfel cum este prevăzut în articolul 6 al Convenției, este de a garanta fiecărei persoane dreptul fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea dreptului și fără nicio influență nepotrivită.

Independența individuală a judecătorilor este garantată de independența sistemului judiciar în ansamblul său. În acest sens, independența judecătorilor este un aspect fundamental al statului de drept. Judecătorii trebuie să beneficieze de libertate neîngrădită de a soluționa în mod imparțial cauzele, în conformitate cu legea și cu propria apreciere a faptelor. Judecătorii trebuie să aibă puteri suficiente și să fie în măsură să le exercite pentru a-și îndeplini sarcinile lor și pentru a menține autoritatea lor și prestigiul instanței. Toate persoanele care au legătură cu un caz, inclusiv organismele publice sau reprezentanții lor, trebuie să se supună autorității judecătorului.

Independența externă a judecătorilor nu este o prerogativă sau un privilegiu acordat în interesul personal al judecătorilor, ci în interesul statului de drept și al persoanelor care solicită și așteaptă o justiție imparțială.

Independența judecătorilor trebuie să fie considerată ca o garanție a libertății, a respectării drepturilor omului și a aplicării imparțiale a legii.

Imparțialitatea și independența judecătorilor sunt esențiale pentru a garanta egalitatea părților în fața instanțelor. Sub rezerva respectării independenței lor, judecătorii și sistemul judiciar trebuie să mențină relații de muncă constructive atât cu instituțiile și autoritățile publice implicate în gestionarea și administrarea instanțelor, cât și cu profesioniștii ale căror atribuții sunt legate de activitatea judecătorilor, pentru a permite o justiție efectivă și eficientă. Trebuie luate toate măsurile necesare pentru a respecta, proteja și promova independența și imparțialitatea judecătorilor. Legea trebuie să prevadă

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

sanțiuni împotriva persoanelor care încearcă să influențeze judecătorii într-un mod nepotrivit.

Atunci când comentează deciziile judecătorești, executivul și legislativul trebuie să evite criticile care ar submina independența puterii judecătorești sau ar slăbi încrederea publicului în justiție. De asemenea, acestea ar trebui să evite acțiuni ce pot pune sub semnul întrebării intenția lor de a respecta deciziile judecătorilor, altele decât cele prin care își manifestă intenția lor de a formula o cale de atac.

Principiul independenței justiției presupune independența fiecărui judecător în parte în exercitarea funcțiilor judiciare. Judecătorii trebuie să ia decizii în mod independent și imparțial și să poată acționa fără niciun fel de restricții, influențe nepotrivite, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare.

Având în vedere că imparțialitatea și independența judecătorilor sunt asigurate nu numai prin eliminarea intervențiilor directe pe parcursul soluționării unei cauze, ci și prin garantarea independenței sistemului judiciar în ansamblul său, condiție necesară asigurării dreptului la un proces echitabil, în acest scop trebuie eliminată orice intervenție inadecvată a celorlalte puteri în activitatea de judecată (mai mult, puterile executive și legislative au sarcina de a nu adopta măsuri susceptibile de a pune în pericol independența judecătorilor).

Și în practica judiciară a *Curții Europene a Drepturilor Omului* (C.E.D.O.) s-a constatat încălcarea art. 6§1 din *Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* (denumită, *brevitatis causa*, și *Convenția Europeană a Drepturilor Omului* sau chiar *Convenția*) ori de câte ori a fost pusă în discuție nerespectarea unei hotărâri judecătorești, indiferent de momentul în care intervine sau de conținutul hotărârii etc., apreciindu-se astfel că un proces echitabil presupune ca după pronunțarea hotărârii aceasta trebuie să fie respectată și adusă la îndeplinire.

Aceasta deoarece unul dintre elementele fundamentale ale principiului preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care presupune, printre altele, ca soluțiile definitive date de instanțele judecătorești să nu mai poată fi contestate.

În acest context, instanța europeană a stabilit că trebuie să se țină cont de constatările de fapt din procedurile judiciare anterioare, repunerea în discuție

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

a situației soluționate definitiv prin alte hotărâri constituind o încălcare a art. 6§1 din Convenție.

De asemenea, C.E.D.O. a statuat că obligația de a executa o hotărâre nu se limitează la dispozitiv, deoarece art. 6§1 din Convenție nu face nicio diferențiere, hotărârea trebuind să fie respectată și aplicată indiferent de rezultatul procesului (*cauza Pilot Service contra României*).

Mai mult decât atât, Curtea a statuat că autoritățile nu pot repune în discuție problema soluționată prin hotărârea definitivă (*cauza Zazanis și alții contra Greciei*), dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 trebuie interpretat prin prisma preeminenței dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor semnatare ale Convenției, principiu enunțat în preambulul Convenției (*în cauza Amurăriței contra României*).

Așadar, pentru respectarea acestui principiu s-a stabilit că statele trebuie să interzică redeschiderea procedurilor judiciare referitoare la aceeași problemă.

Pe de altă parte, așa cum se reține în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, deși limitele criticii admisibile sunt mai mari în cazul funcționarilor publici sau al politicienilor, se face distincție între situația acestora din urmă și cea a magistraților, atât din punct de vedere al posibilităților reduse ale judecătorilor de a reacționa, ca urmare a obligațiilor de discreție și reținere impuse de propriile reguli de conduită, cât și din perspectiva rolului special al puterii judiciare în societate și necesității protejării magistraților de atacuri denigratoare, de natură a aduce atingere încrederii cetățenilor în justiție (*hotărârile în cauzele Prager și Oberschlick contra Austriei*, din 26.04.1995, *De Haes și Gijssels contra Belgiei* din 24 Februarie 1997).

Astfel cum a fost analizată, prin raportare la factorii de presiune ce o pot influența, *independența* a fost definită ca fiind capacitatea magistratului de a decide măsuri, conform legii, fără nicio intervenție (influență) externă, capacitatea de a conștientiza factorii externi ce influențează sau creează aparența unei influențe, precum și capacitatea de a respinge factorii de natură externă ce influențează sau creează aparența unei influențe.

Independența judecătorilor este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Cum s-a arătat, această independență nu este însă o prerogativă sau un privilegiu în propriul interes al judecătorilor, ci în interesul statului de drept și al cetățeanului,

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

beneficiarul și destinatarul final al actului de justiție (independența a fost creată pentru a se institui cea mai puternică garanție pentru a proteja în primul rând cetățeanul de abuzurile celorlalte puteri și pentru a-i fi apărate drepturile).

Potrivit înțelegerii generale a noțiunii, *imparțialitatea* este „calitatea de a fi imparțial; nepărtinire, obiectivitate”. A fi imparțial înseamnă „a fi capabil de a face o apreciere justă și obiectivă”. Raportând conceptul de imparțialitate la sistemul judiciar, în literatura juridică se arată că imparțialitatea se referă la starea de spirit sau atitudinea instanței în raport cu problemele și părțile dintr-un anumit caz. Termenul de imparțialitate se referă la absența părtinirii reale sau doar percepute.

Condiția de instanță imparțială este prevăzută, ca element component sau ca o condiție-premisă a unui proces echitabil, și în cadrul art.6 al *Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*: „Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță imparțială”.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a explicat că „Imparțialitatea poate fi apreciată sub diverse aspecte, distingându-se un demers subiectiv, ce tinde a determina ceea ce judecătorul gândește în forul său interior într-o cauză anume, și un demers obiectiv, cu scopul de a cerceta dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa” (cauza *Piersack c. Belgiei*, 1 octombrie 1982, par. 30, și *Grievies c. Regatului Unit [MC]*, 16 decembrie 2003, nr. 57067/00, par. 69).

Însă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mai multe rânduri că imparțialitatea personală a unui magistrat se prezumă până la proba contrară (*Hauschildt c. Danemarcei*, 24 mai 1989, par. 47).

În legislația noastră, imparțialitatea justiției este statuată legal în Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată, și ca un principiu al organizării judiciare, la art.2 alin.1: „Justiția este imparțială pentru toți”, dar și ca un drept al cetățenilor, la art.10, sub forma: „Toate persoanele au dreptul la soluționarea cauzelor de către o instanță imparțială”.

Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor stabilește, tot ca o obligație legală, că „Judecătorii trebuie să fie imparțiali” (art. 2 alin. 3).

Imparțialitatea judecătorilor este prevăzută ca *standard de conduită* și în *Codul deontologic*, care recomandă, la art. 9, că judecătorii trebuie să fie

Inspekția Judiciară

imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, fiind obligați să decidă în mod obiectiv ș.a.

Din perspectiva rolului de garant al independenței justiției, Consiliul Superior al Magistraturii este chemat, în exercitarea atribuțiilor legale, să apere judecătorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta independența și imparțialitatea și de le apăra reputația profesională, chiar în lipsa unei cereri formulate de magistrați, ceea ce este în deplină concordanță și cu prevederile art. 8 și art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care consacră protecția reputației sau a drepturilor altei persoane, precum și garantarea autorității și imparțialității puterii judiciare.

Potrivit principiului separației puterilor în stat, un reprezentant al uneia din celelalte două puteri nu are dreptul să extrapoleze nemulțumirile referitoare la instrumentarea unei cauze asupra întregului sistem judiciar. În măsura în care se procedează astfel, persoana care face aceste afirmații aduce inevitabil atingere principiului constituțional al separației puterilor în stat cu consecința afectării prestigiului justiției și implicit a independenței și reputației magistraților.

Justiția, în statul de drept, este socotită o putere pe lângă celelalte puteri ale statului (art. 21 și art. 124 din Constituția României). Pentru aceasta este necesar să existe anumite garanții față de celelalte puteri ale statului pentru a se crea independența și imparțialitatea magistratului.

Articolul 1 pct. (4) din Constituția României consacră expres principiul separației și echilibrului puterilor legislativă, executivă și judecătorească.

Potrivit acestui principiu raporturile dintre legislativ, executiv și puterea judecătorească sunt condiționate de respectarea principiului independenței magistraților și supunerii lor numai legii, prevăzut de art. 123 din Constituție.

4.2.3. Analiza situației de fapt prin raportare la principiile enunțate

Așa cum rezultă din administrarea probelor, în cauză a fost pronunțată o hotărâre definitivă de condamnare, ceea ce prezumă absolut că judecata ce a avut loc a confirmat urmărirea penală, stabilind că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de către inculpat.

Din conținutul hotărârii judecătorești, menținută sub acest aspect în calea de atac (fiind redusă doar pedeapsa), reiese că au fost indicate, analizate, coroborate și explicate probele care susțin condamnarea.

Inspekția Judiciară

Așa cum s-a subliniat deseori în literatura de specialitate (a se vedea cu titlu de exemplu *Academia Română, Institutul de Cercetări Juridice, Explicații teoretice ale Codului de procedură penală român, Partea specială, vol.VI, Ediția a II-a, Vintilă Dongoroz et al., Editura Academiei Române și Editura All Beck, 2003, pag. 311*), soluția cuprinsă în hotărârea rămasă definitivă este considerată ca **exprimând adevărul** asupra faptelor și împrejurărilor deduse judecății (principiu cunoscut sub adagiul *res judicata pro veritate habetur*).

În același timp, hotărârea are (alături de efectul pozitiv) și un *efect negativ*, împiedicând o nouă judecată pentru pretențiile formulate prin hotărâre, efect concretizat prin regula *non bis in idem*, cunoscut sub denumirea de *autoritate de lucru judecat*, care constituie un obstacol în calea readucerii conflictului de drept penal în fața organelor judiciare.

Aceste principii și efecte ale unei hotărâri în general au și consacrare în texte de lege, care stipulează că hotărârile judecătorești **trebuie respectate** și duse la îndeplinire.

Astfel, prin afirmațiile făcute în contextul arătat cum că „Nagy Zsolt (...) a fost nedreptățit și condamnat la închisoare”, că „nu există nicio probă împotriva sa” este de natură să aducă atingere independenței, imparțialitatea și reputației profesionale a magistraților procurori care au instrumentat cauza, precum și a magistraților judecători care au participat la soluționarea cauzei.

Aceasta deoarece prin prezentarea unui punct de vedere în afara cadrului procesului judiciar propriu-zis se induce ideea că a fost pronunțată o hotărâre de condamnare fără a fi întrunite toate condițiile legale pentru tragerea la răspundere penală a persoanei trimise în judecată, fără ca soluția să fie bazată pe probe, ceea ce este echivalent cu a spune că hotărârea de condamnare reprezintă un abuz, cu o depășire a atribuțiilor și competențelor legale de către magistrați, sau lipsă de profesionalism și acesta în ciuda hotărârii de condamnare, care arată contrariul și realitatea.

Pe de altă parte, aceste afirmații formulate de către domnul Kelemen Hunor sunt de natură să acrediteze ideea că hotărârea pronunțată de către judecători nu poate fi respectată, nefiind recunoscut astfel adevărul judiciar, stabilit pe bază de probe legale, administrate în cursul unei proceduri judiciare complexe, cu acordarea inculpatului a tuturor garanțiilor legale de apărare.

Chiar dacă aceste afirmații sunt formulate după ce hotărârea este

„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

Inspekția Judiciară

definitivă, totuși este afectată independența sistemului judiciar în ansamblul său, deoarece judecătorii învestiți cu cauze similare în viitor resimt o presiune nepermisă asupra modului de judecare a cauzelor, știind că sunt expuși la critici fără teme, inconsistente și neutile.

Momentul rămânerei definitive de altfel nu are semnificația unei încetări a oricărei activități judiciare în cauză, deoarece este realizată în continuare activitatea de motivare a hotărârii sau cea de punere în executare a dispozițiilor penale, activități care sunt realizate tot de către magistrați. Trebuie reamintit că și în jurisprudența C.E.D.O., noțiunea de proces echitabil include atât activitatea de motivare, cât și punerea în executare a hotărârii judecătorești.

În speță, dată fiind complexitatea speței, decizia din apel nici nu este motivată, fiind de altfel în termenul legal de motivare la data afirmațiilor publice ale domnului Kelemen Hunor, deoarece decizia din apel este pronunțată pe data de 27 ianuarie 2015, iar afirmațiile au fost făcute pe 31 ianuarie 2015.

Prin urmare, afirmațiile sunt de natură să aducă atingere independenței, imparțialității și a reputației profesionale chiar judecătorilor cauzei respective.

Deși dreptul la libertatea de exprimare este un drept constituțional, acesta nu este însă unul absolut, fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, C.E.D.O. a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora” (*cauza Bradford contra Danemarcei*).

De asemenea, s-a statuat că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite **limite** (s.n.) pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept” (*Pager și Oberschlick contra Austriei*).

În altă ordine de idei, apreciem că prin susținerile de acest gen într-un cadru public, președintele U.D.M.R., domnul Kelemen Hunor a depășit limitele admisibile ale unui discurs public, așa cum sunt protejate de dispozițiile art. 10

Inspekția Judiciară

din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră libertatea de exprimare.

Nu trebuie omise anumite circumstanțe legate de persoana celui care a formulat afirmațiile și a contextului în care acestea au fost făcute.

Domnul Kelemen Hunor este președintele Uniunii Democratice a Maghiarilor din România, iar domnia sa a îndeplinit și îndeplinește înalte funcții în statul român, fiind actualmente și deputat în Camera Deputaților din Parlamentul României, deci un reprezentant al puterii legiuitoare.

Locul în care au fost făcute susținerile referitoare la condamnarea unui persoane inculpate a fost unul public, la care au participat oficialități și delegații din țară și din străinătate, fiind un eveniment intens mediatizat.

Luând în calcul doar aceste două circumstanțe, se poate concluziona că impactul afirmațiilor sale este unul foarte puternic și persistent la nivelul opiniei publice, erodând încrederea cetățenilor în actul de justiție, afirmațiile fiind percepute ca fiind atacuri (dure) la adresa justiției (cum titra *Buletinul de Carei*).

Trebuie adăugat că afirmațiile vizează, la fel ca și în situații anterioare, tot judecători de la instanța supremă, astfel că nimic nu împiedică opinia publică să pună în relație aceste afirmații cu alte situații în care „s-a acreditat în spațiul public ideea unui dubiu serios cu privire la independența și imparțialitatea judecătorilor care judecă în materie penală ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu consecința decredibilizării magistraților și a instituțiilor în care funcționează. Se încearcă a se induce ideea că fundamentarea soluțiilor definitive în materie penală nu are legătură cu probatoriul administrat”.

Așa cum s-a mai spus, încrederea cetățenilor în justiție și în modul de desfășurare a acesteia este fundamentală pentru asigurarea unei funcționări normale a sistemului de drept și aceasta nu se poate realiza dacă reprezentanții altor puteri constituite în stat sau alte persoane cu înalte funcții oficiale contestă în mod nejustificat independența judecătorilor, încercând în diferite forme discreditarea acestora. Afirmațiile de genul celor analizate, ce pun la îndoială independența și imparțialitatea, prestigiul judecătorilor, precum și credibilitatea justiției, ca sistem, sunt de natură să influențeze, în mod negativ, opinia publică cu privire la modul de desfășurare a actului de justiție.

Trebuie reafirmat că în contextul în care independența justiției a fost o temă principală și una prezentă în permanență pe agenda publică, fiind un

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspekția Judiciară

deziderat pentru realizarea căruia s-au adoptat măsuri legislative și care a necesitat un efort concertat al tuturor puterilor statului, contestarea hotărârilor definitive pronunțate de instanțele de judecată și afirmațiile (negative) referitoare la independența și imparțialitatea judecătorilor, fără a avea o bază factuală, ci doar supoziții prezentate ca având putere de adevăr, sunt un factor care erodează constant o construcție edificată cu greu și în timp.

5. Soluția propusă Plenului Consiliului Superior al Magistraturii:

Pentru argumentele legale și factuale prezentate,

În raport de dispozițiile art. 133 alin. 1 din Constituția României, art. 1 și 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 75 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare și art. 4 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, republicat cu modificările și completările ulterioare,

Considerăm că, prin emiterea, la data de 31 ianuarie 2015, la Cluj-Napoca, cu ocazia aniversării a 25 de ani de la crearea U.D.M.R., a unor opinii sau aprecieri personale lipsite de suport factual de către domnul Kelemen Hunor, cu privire la situația juridică a domnului Nagy Zsolt, persoană condamnată definitiv, a fost adusă atingere independenței, imparțialității și reputației profesionale a magistraților care au instrumentat/soluționat cauza penală menționată, precum și sistemului judiciar în ansamblul său,

Motiv pentru care

P R O P U N E M:

a. Admiterea cererii de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale a magistraților, precum și a sistemului judiciar;

*„Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

Inspecția Judiciară

b. Înaintarea prezentului raport Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a dispune în conformitate cu dispozițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Inspectori judiciari,

În ședința din data de 19 februarie 2015, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a admis ca întemeiată cererea de apărare a independenței și imparțialității unor magistrați și a sistemului judiciar, constatând că afirmațiile din data de 31 ianuarie 2015 ale domnului Kelemen Hunor, deputat în Parlamentul României și președinte al Uniunii Democratice a Maghiarilor din România (U.D.M.R.), referitoare la situația juridică a domnului Nagy Zsolt, condamnat penal definitiv, preluate ulterior de mass media, sunt de natură să aducă atingere independenței și imparțialității unor magistrați, precum și sistemului judiciar în ansamblul său.